

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3To/119/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1508010498
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Mészárosová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2017:1508010498.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Denisy Mészárosovej a sudcov JUDr. Danice Veselovskej a JUDr. Petra Štífta, v trestnej veci obžalovanej E. F. pre zločin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zákona, o odvolaní obžalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 4T/125/2008 zo dňa 22.03.2016, na verejnom zasadnutí konanom dňa 30. mája 2017 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d/ Tr. poriadku z r u š u j e sa napadnutý rozsudok v celom rozsahu

Podľa § 322 ods. 3 Tr. poriadku z dôvodu § 285 písm. b/ Tr. poriadku sa obžalovaná

E. F., W.. XX.XX.XXXX U. Y., M. F. M. XX,
F., T. L. XX, N.

o s l o b o d z u j e

spod obžaloby Okresnej prokuratúry Bratislava V zo dňa 26.08.2008 sp. zn. 1Pv 9/07 pre zločin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zákona na skutkovom základe, že

dňa 26.05.2006 v Bratislave, na M. XX, po podaní žiadosti o úver zo dňa 25.05.2006 číslo XXXXXXXŽ s poškodenou spoločnosťou T., L..C..I.., C. XX/A, F., uzatvorila zmluvu o úver číslo XXXXXXX, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 100.000,-Sk, ktorý jej bol poskytnutý, ktorú sumu sa poškodenému zaviazala splatiť spolu s poplatkom vo výške 23.400,-Sk, spolu vo výške 123.400,-Sk v dvoch splátkach po 61.700,-Sk počnúc dňom 26.06.2006. Pri uzatváraní zmluvy v žiadosti o úver okrem iného uviedla, že poberá čistú mesačnú mzdu vo výške 17.000,-Sk a že poberá mesačne ďalší príjem vo výške 40.000,-Sk, pričom tieto informácie sa nezakladali na pravde a skutočnosť o takomto príjme uviedla len preto, aby vylákala uvedenú úver, ktorý nesplácala, čím spôsobila poškodenú spoločnosť T., L..C..I.., C. XX/A, F. doposiaľ vyčíslenú škodu vo výške 244.710,-Sk (8.122,88 €),

nakoľko skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. poriadku súd poškodeného T., L..C..I.., T. XX, XXX XX F., K.: XX XXX XXX odkazuje s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 4T/125/2008 zo dňa 12.12.2012 bola obžalovaná E. F. uznaná vinnou zo zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

dňa 26.05.2006 v F., na M. XX, po podaní žiadosti o úver zo dňa 25.05.2006 číslo XXXXXXXXŽ s poškodenou spoločnosťou T., s.r.o., C. XX/A, F., uzatvorila zmluvu o úver číslo XXXXXXXX, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 100.000,- Sk, ktorý jej bol poskytnutý, ktorú sumu sa poškodenému zaviazala splatiť spolu s poplatkom vo výške 23.400,- Sk, spolu vo výške 123.400,- Sk v dvoch splátkach po 61.700,- Sk počnúc dňom 26.06.2006. Pri uzatváraní zmluvy v žiadosti o úver okrem iného uviedla, že poberá čistú mesačnú mzdu vo výške 17.000,- Sk a že poberá mesačne ďalší príjem vo výške 40.000,- Sk, pričom tieto informácie sa nezakladali na pravde a skutočnosť o takomto príjme uviedla len preto, aby vylákala uvedenú úver, ktorý nesplácala, čím spôsobila poškodeniu spoločnosti T., s.r.o., C. XX/A, F. doposiaľ vyčíslenú škodu vo výške 244.710,-Sk (8.122,88€),

Za to jej bol podľa § 222 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, § 36 písm. j/, § 37 písm. h/, § 41 ods. 2, § 42 ods. 1 Tr. zákona uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/, § 51 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona súd obžalovanej výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil na skúšobnú dobu s probačným dohľadom v trvaní 5 (päť) rokov.

Podľa § 51 ods. 2, ods. 4 písm. c/ Tr. zákona súd uložil obžalovanej povinnosť spočívajúcu v príkaze nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zákona súčasne súd zrušil vo výroku o treste rozsudok Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 1T/5/2014, zo dňa 01.04.2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3To/46/2015 zo dňa 29.09.2015, ktorým bol obžalovanej uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov s podmienenečným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 18 mesiacov, ako aj všetky ďalšie rozhodovanie na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. poriadku súd zaviazal obžalovanú k náhrade škody voči spoločnosti T. s.r.o., C. XX/A, F. vo výške 8.122,88 €.

Proti tomuto rozsudku podala ihneď po jeho vyhlásení obžalovaná E. F. odvolanie, ktoré smeruje proti všetkým výrokom rozsudku.

V dôvodoch odvolania podaného prostredníctvom obhajcu obžalovaná vyjadrila nesúhlas s prvostupňovým rozsudkom, ktorý označila za nedostatočne odôvodnený a tým nepreskúmateľný, so závermi ktorého sa nestotožnila. Konštatovala, že okresný súd sa oprel iba o výpoveď poškodeného a opomenul zaujať akékoľvek stanovisko k obrane obžalovanej. Nie je teda v rozsudku uvedené, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Obžalovaná sa nestotožňuje so záverom, že sa dopustila konania, ktorým naplnila všetky znaky skutkovej podstaty žalovaného trestného činu. Nikdy nemala v úmysle poškodeného podviesť. Predpokladom naplnenia subjektívnej stránky žalovaného trestného činu je preukázanie, že páchatel už v čase dojednávania úveru konal v úmysle vypožičané peniaze vôbec nevrátiť alebo nevrátiť ich v dohodnutej lehote, alebo konal aspoň s vedomím, že peniaze v dohodnutej lehote nebude môcť vrátiť. Ak však vznikli prekážky, ktoré bránia dlžníkovi splniť svoj záväzok, až po uzatvorení zmluvy a v dôsledku týchto prekážok nie je schopný splniť svoj záväzok, nemožno takéto konanie považovať za trestný čin úverového podvodu. Obžalovaná trvá na tom, že v čase uzatvárania zmluvy nemohla predpokladať, že pôžičku nebude schopná splácať.

Okrem uvedeného dáva obžalovaná do pozornosti odvolaciemu súdu, že k trestnej hrozbe by nemalo byť pristupované v prípadoch, pri ktorých dostatočnú právnu ochranu možno dosiahnuť inými, predovšetkým civilnoprávnymi prostriedkami. Spomenutý princíp ultima ratio pripustil vo svojej rozhodovacej praxi Najvyšší súd SR a opiera sa o už ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky (napr. rozhodnutie 11Tdo 112/2012).

Obžalovaná v závere svojho odvolania poukazuje aj na obdobný prípad vedený na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 5To/22/2012, kde sa riešili úvery živnostníka poskytnuté nebankovým subjektom. V zmysle tohto rozhodnutia je trestnoprávny prostriedok ochrany definovaný ako výnimočné opatrenie a nie ako primárny spôsob ochrany vzťahov. Do popredia sa kladie schopnosť byť ostražitý, bdely

a nie uprednostňovanie prostriedkov trestnoprávnej ochrany ako jednoduchých a bežných postupov. Okrem toho je v citovanom rozhodnutí zdôraznená nevyhnutnosť vysporiadania sa s otázkou či uvedenie nepravdivého údaju bolo v objektívnej polohe spôsobilé ohroziť záujem chránený v ustanovení § 222 ods. 1 Tr. zákona a to z hľadiska reálneho vplyvu na úvahu poskytovateľa úveru o návratnosti finančných prostriedkov.

Vzhľadom na uvedené navrhla obžalovaná, aby odvolací súd po zrušení rozsudku vrátil vec súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie.

Verejné zasadnutie odvolacieho súdu bolo uskutočnené v neprítomnosti obžalovanej za splnenia podmienok uvedených v § 293 ods. 5, ods. 7 Tr. poriadku. Obhajca obžalovanej predložil krajskému súdu list obžalovanej, v ktorom ospravedlnila svoju neúčast' na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu z dôvodu pobytu v zahraničí a zároveň požiadala, aby súd konal v jej neprítomnosti.

Obhajca obžalovanej v celom rozsahu odkázal na dôvody podaného odvolania. Na doplnenie uviedol, že v posudzovanom prípade išlo o spotrebiteľský úver, pri ktorom je potrebné dbať na zvýšenú ochranu žiadateľa o úver, a to pokiaľ ide o poplatok, resp. úrok, ktorý je povinný spotrebiteľ spolu s istinou splatiť. Výška spôsobenej škody bola ustálená na 244.710,-Sk, pri výške poskytnutého úveru 100.000,-Sk, čo je takmer dva a pol násobok. Znamená to, že navýšenie v podobe príslušenstva pohľadávky je extrémne vysoké a v rozpore s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka.

Vzhľadom na všetky prednesené argumenty navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa.

Zástupkyňa krajskej prokuratúry označila rozhodnutie súdu prvého stupňa za správne, tak vo výroku o vine ako aj vo výroku o treste. Z odôvodnenia rozhodnutia je zrejmé, v čom vidí okresný súd naplnenie znakov skutkovej podstaty žalovaného trestného činu. Odvolanie obžalovanej preto považuje za nedôvodné a navrhla ho zamietnuť.

Krajský súd v Bratislave v intenciách § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľka podala odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadol len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku. V rámci tohto postupu zistil odvolací súd, že okresný súd nesprávne vyhodnotil získané dôkazy a zároveň sa nevysporiadal so všetkými skutočnosťami nevyhnutnými pre objektívne rozhodnutie vo veci.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. poriadku orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. poriadku orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Na podklade obžaloby Okresnej prokuratúry Bratislava V zo dňa 26.08.2008 sp. zn. 1Pv 9/07 je proti E. F. vedené trestné stíhanie pre zločin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zákona, ktorého sa mala dopustiť na skutkovom základe uvedenom v citovanej obžalobe.

Okresný súd po prvýkrát v tejto veci rozhodol rozsudkom zo dňa 12.12.2012 tak, že obžalovanú uznal vinnou zo zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. 3 Tr. zákona a uložil jej trest odňatia slobody vo výmere tri roky s podmieňaným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní štyri roky a súčasným stanovením probačného dohľadu. Obžalovanej uložil povinnosť nahradiť v rámci skúšobnej doby spôsobenú škodu. Zároveň bola obžalovaná zaviazaná na náhradu škody. Na podklade odvolania obžalovanej rozhodoval vo veci Krajský súd v Bratislave, ktorý uznesením zo dňa 30.05.2013 sp. zn.

2To/46/2013 postupom podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. poriadku zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vrátil vec súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie a rozhodnutie.

Hlavnými dôvodmi zrušenia pôvodného prvostupňového rozsudku bolo najmä to, že súd prvého stupňa nevykonával dokazovanie v dostatočnom rozsahu tak, aby umožnilo prijať spravodlivé a ničím nespochybniteľné rozhodnutie o vine obžalovanej a pri hodnotení dôkazov nepostupoval dôsledne v zmysle § 2 ods. 12 Tr. poriadku, keď nezohľadnil všetky skutočnosti významné pre posúdenie viny obžalovanej.

Okresnému súdu bola uložená povinnosť zohľadniť pri preukazovaní zavinenia všetky okolnosti, za ktorých došlo k poskytnutiu úveru a za týmto účelom bol okresný súd po vrátení veci povinný opätovným výsluchom obžalovanej a svedka K.. Y. T. zistiť, aké informácie boli obžalovanej v súvislosti s údajmi o vedľajšom príjme preukázateľne podané, ako sa ňou poskytnuté údaje preverovali a aký bol ich reálny vplyv na posudzovanie žiadosti obžalovanej o úver. Okrem toho bolo potrebné dôslednejšie preveriť tvrdenie, uvedené v skutkovej vete o tom, že údaje o vedľajšom príjme sa nezakladali na pravde. V tejto súvislosti bolo dôležité, aby sa prvostupňový súd v novom konaní vysporiadal s otázkou, či uvedenie nepravdivého údaj o príjme obžalovanej (ak sa s istotou preukáže), bolo v objektívnej polohe spôsobilé ohroziť záujem chránený ustanovením § 222 Tr. zákona a to z hľadiska reálneho vplyvu nepravdivého údaj na úvahu poskytovateľ úveru o návratnosti finančných prostriedkov.

Po vrátení veci prvostupňový súd doplnil dokazovanie výsluchom svedkov K.. Y. T. a R. S. a prijal rozhodnutie, ktoré je definované v úvodnej časti odôvodnenia tohto rozsudku.

Po preskúmaní veci na podklade odvolania podaného obžalovanou, odvolací súd konštatuje, že okresný súd nesprávne vyhodnotil získané dôkazy, následne dospel k nesprávnemu záveru v otázke viny a jeho rozhodnutím došlo k porušeniu Trestného zákona.

Okresný súd vychádzal z dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní, predovšetkým výpovede obžalovanej, svedkov K.. Y. T., R. S. a zabezpečených listinných dôkazov. Na ich podklade prijal záver, že skutok sa stal spôsobom, ktorý je opísaný v obžalobe, tento je trestným činom a dopustila sa ho obžalovaná. Takýto záver okresného súdu však nie je možné akceptovať, nakoľko vykonané dokazovanie neposkytuje dostatočný podklad pre prijatie záveru, že konaním obžalovanej došlo k naplneniu všetkých obligatórnych znakov skutkovej podstaty zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zákona.

Z vykonaného dokazovania vyplynul pre súd prvého stupňa, rovnako aj pre odvolací súd jednoznačný záver o tom, že medzi obžalovanou E. F. a spoločnosťou T., s.r.o. bola dňa XX.XX.XXXX uzavretá zmluva o úvere, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 100.000,-Sk. Tento sa zaviazala splatiť spolu s poplatkom vo výške 23.400,-Sk, spolu vo výške 123.400,-Sk v dvoch splátkach po 61.700,-Sk počnúc dňom 26.06.2006. Pri uzatváraní zmluvy v žiadosti o úver okrem iného uviedla, že poberá čistú mesačnú mzdu vo výške 17.000,-Sk a že poberá mesačne ďalší príjem vo výške 40.000,-Sk.

Zo žiadosti o úver je možné zistiť, že obžalovaná označila za svojho zamestnávateľa L. rozhlas a uviedla výšku svojho mesačného príjmu 17.000,-Sk. Okrem príjmu manžela bola v položke ďalší príjem uvedená čiastka 40.000,-Sk. Podľa výpovede svedka K.. Y. T. sa v prípade obžalovanej vychádzalo z predchádzajúcich príjmov, ktoré sa nemenili a doterajšie úvery boli riadne splatené. Pokiaľ klient nemení zamestnanie a nie je vo výpovednej lehote, nie je podľa smernice nevyhnutné vyžadovať písomné potvrdenie o príjme.

Zástupca poškodeného okrem toho uviedol, že obžalovaná nezaplatila ani prvú splátku dňa 26.06.2006, ani druhú splatnú dňa 26.07.2006. Pri vzájomnej komunikácii to vysvetlila tým, že momentálne nemá dostatok finančných prostriedkov a ak ch získa, splátky uhradí.

Obžalovaná E. F. spáchanie žalovaného skutku poprela, počas celého konania zotrvala na stanovisku, že je nevinná. Príjem riadne deklarovala svojmu obchodnému zástupcovi. Nakoľko je opakovaným klientom spoločnosti T., automaticky požiadala o opätovný úver, pričom ako opakovaný klient tak mohla urobiť bez deklarovania svojich príjmov a z tohto dôvodu nebolo žiadúce, aby predkladala ďalšie doklady k uzavretiu zmluvy. Podľa jej názoru všetky podmienky spĺňala. Nespochybnila povinnosť splatiť svoj

dlh voči spoločnosti, pričom táto otázka je riešená rozhodcovským súdom. Na nehnuteľný majetok bol vydaný exekučný titul a celá vec je v štádiu riešenia.

Z vyjadrení obžalovanej ďalej vyplýva, že všetky predchádzajúce úvery, ktoré jej poskytla spoločnosť T., boli riadne splatené. Pri uzatváraní poslednej zmluvy sa obchodný zástupca spýtal na jej príjem, ale nezapisoval ďalšie vedľajšie príjmy. Na požiadanie predložila potvrdenie o mesačnom príjme zo L. rozhlasu, ale doklad o vedľajších príjmoch nebol požadovaný. Boli to iba ústne podané informácie. Dôvodom nesplácania úveru bolo to, že sa dostala do zlej situácie, požiadala, aby ju v spoločnosti prijali a žiadala o splátky. V čase, keď žiadala o posledný úver v poradí, mala uhradené všetky predchádzajúce úvery, inak by jej tento úver nebol poskytnutý.

K okolnostiam uzatvárania zmluvy o úvere bol tak v prípravnom konaní ako aj na hlavnom pojednávaní vypočutý poverený zástupca spoločnosti T. s.r.o. K. Y. T. Z jeho výsluchu je možné zistiť, že obžalovaná E. F. bola dlhodobým klientom poškodeného, pričom mala predtým uzavretých celkovo deväť zmlúv a úvery boli riadne a včas splatené. V hodnotení klientov, ktoré je identické ako hodnotenie v škole, mala známku jedna alebo dva. Pravidlá určené spoločnosťou pri uzatváraní zmlúv s opakovanými klientami hovoria, že ak klient nezmení zamestnanie, nemá spoločnosť dôvod overovať pravdivosť údajov ohľadne výšky príjmu. Údaje ohľadom príjmu vypísal za klientku svedok podľa údajov, ktoré mu poskytla. Peniaze boli riadne vyplatené a až s odstupom času ho klientka upozornila, že má nejaké rodinné problémy a nie sú dodržané lehoty splácania úveru.

Svedok na hlavnom pojednávaní uviedol, že aj za predpokladu, že by obžalovaná nemala iný vedľajší príjem okrem príjmu od svojho zamestnávateľa, úver by jej zrejme bol poskytnutý, nakoľko bola opakovaným klientom a všetky predchádzajúce úvery splatila. Je však možné pripustiť, že by bola zmenená koncepcia uzatvárania zmluvy a boli by jej splátky rozložené na dlhšiu dobu a boli by nižšie. Obžalovaná mu uviedla všetky skutočnosti ohľadom príjmu pri spisovaní žiadosti o poskytnutie úveru. Podľa výšky príjmov obžalovanej a jej manžela by bola podľa svedka aj v súčasnosti uzavretá tá istá zmluva, nakoľko tieto príjmy by postačovali na poskytnutie úveru z údajov, ktoré mu poskytla obžalovaná. Aj v súčasnosti by postupoval rovnako, teda úver by poskytol v rovnakej výške, ale zrejme by zmenil, resp. predĺžil dobu splácania a tým znížil mesačné splátky.

Dokazovanie pred prvostupňovým súdom bolo doplnené výsluchom svedka R. S. a z jeho výpovede je zrejme, že základným atribútom pri poskytovaní úveru sú údaje v žiadosti o úver, ako aj výška úveru a doba splácania. Je to však iné v prípade, ak došlo ku zmene výšky úveru alebo doby splácania, vtedy poskytnutie úveru závisí od histórie klienta, či táto osoba už bola ich klientom a preverujú sa aj ďalšie skutočnosti. Doplnujúcim kritériom je tiež skutočnosť, že klient už mal poskytnutý úver a riadne ho splácal. Ak by v žiadosti boli uvedené iné údaje, ako to bolo v tomto prípade, mohlo by dôjsť s najväčšou pravdepodobnosťou ku zmene výšky úveru a doby splácania. V spoločnosti platí pravidlo, že rozdiel medzi príjmami a výdavkami u klienta musí byť taký, aby ostali finančné prostriedky na splatenie splátky, ako aj ešte nejaká rezerva na iné prípadné výdavky. Toto bolo dôležité aj pre svedka T., teda ak bola v minulosti obžalovaná už ich klientom a nemala by ďalší príjem 40 000,-Sk, je možné že by táto dostala od nich úver, ale s inými podmienkami splácania, teda v inej výške a v inej dobe splácania tak, aby boli vzaté do úvahy finančné ukazovatele zo žiadosti o úver.

Z vyjadrenia poskytnutého spoločnosťou T. zo dňa 19.05.2008 je možné zistiť, že obžalovaná mala s uvedenou spoločnosťou uzavretých spolu desať zmlúv o úvere, pričom prvých deväť úverov v poradí bolo riadne a včas splatených a iba v prípade posledného úveru obžalovaná nedodrжала zmluvu a úver v stanovenej lehote a výške nezaplatila.

Výška príjmu obžalovanej za obdobie rokov 2004 až 2006 je deklarovaná potvrdeniami zamestnávateľa obžalovanej s uvedením mesačného príjmu počínajúc mesiacom január 2004 končiac mesiacom december 2006.

Vo vzťahu k údajom o vedľajšom príjme obžalovanej bolo zistené iba to, že malo ísť o príjem za služby v bankovníctve a poisťovníctve a obžalovanou bolo v tejto súvislosti predložené ročné zúčtovanie preddavkov na daň vystavené spoločnosťou C. s.r.o. za rok XXXX, z ktorého vyplýva, že obžalovaná dosiahla v tomto roku zdaniteľnú mzdu vo výške 4.033.963,-Sk. Okrem toho Daňový úrad F. oznámil súdu, že obžalovaná za rok 2005 daňové priznanie k dani z príjmov fyzických osôb nepodala.

Vychádzajúc z vymenovaných dôkazov dospel súd prvého stupňa k jednoznačnému záveru, že obžalovaná E. F. naplnila svojím konaním všetky znaky skutkovej podstaty zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zákona, nakoľko vylákala od iného úver tým, že ho uviedla do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru a na splácanie úveru a tak mu spôsobila väčšiu škodu.

S vyššie uvedeným záverom okresného súdu sa odvolací súd nestotožňuje, pretože záver o vine obžalovanej nemožno na podklade vykonaných dôkazov jednoznačne ustáliť.

Vychádzajúc z ustanovenia § 222 ods. 1 Tr. zákona k spáchaniu trestného činu úverového podvodu dochádza vtedy, ak niekto vyláka od iného úver alebo zabezpečenie úveru tým, že ho uvedie do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru alebo splácanie úveru a tak mu spôsobí malú škodu.

Na trestnosť páchatel'a sa vyžaduje, aby iného uviedol do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru, ktoré však nie sú v súlade so skutočnosťou, a tak vylákal od neho úver alebo záruku na úver. Môže ísť o konanie, opomenutie, ale aj o konkludentné konanie páchatel'a. Vylákaním úveru od iného tým, že ho páchatel' uvedie do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru, možno rozumieť uvedenie nepravdivých alebo hrubo skreslených údajov v žiadosti o úver, prípadne zamĺčanie podstatných údajov.

Súčasne sa z hľadiska subjektívnej stránky vyžaduje, aby bolo preukázané, že páchatel' už v čase dojednávania úveru konal v úmysle vypožičané peniaze vôbec nevrátiť alebo konal aspoň s vedomím, že peniaze nebude môcť v dohodnutej lehote vrátiť. Ak až po uzatvorení zmluvy o úvere vznikli prekážky, ktoré bránili dlžníkovi splniť tento záväzok a ktoré nemohol v čase uzatvárania zmluvy ani predvídať, ak inak bol v tom čase schopný záväzok plniť, spravidla nie je naplnená skutková podstata citovaného trestného činu.

Uvedenie do omylu ako znak objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu úverového podvodu vo všeobecnosti znamená aj uvedenie nepravdivých skutočností týkajúcich sa zamestnania žiadateľa o úver, ktoré nezodpovedajú objektívnej realite. V súvislosti s vymedzením objektívnej stránky trestného činu úverového podvodu odvolací súd uvádza, že páchatel' musí vylákať úver tým, že uvedie iného do omylu v otázke splnenia podmienok na jeho riadne splácanie. Páchatel' buď vie, že úver nebude môcť riadne a včas splácať, prípadne koná s vedomím, že vzhľadom na svoje osobné a majetkové pomery svoj záväzok z úverového vzťahu nebude vedieť riadne a včas splniť. Zároveň však je potrebné zdôrazniť, že dodatočná neschopnosť úverového dlžníka plniť svoje záväzky, vyplývajúce z úverového vzťahu, nemôže zakladať jeho trestnoprávnu zodpovednosť.

Vychádzajúc z výpovedi obžalovanej a najmä svedka K.. Y. T., nemožno podľa názoru odvolacieho súdu prijať záver, že došlo zo strany obžalovanej k naplneniu obligatórnych znakov skutkovej podstaty trestného činu úverového podvodu. Uvedenie ďalšieho príjmu vo výške 40.000,-Sk mesačne, ktorého existencia je sporná, nebolo okolnosťou, od ktorej záviselo poskytnutie úveru obžalovanej. Zodpovední zástupcovia poškodeného, ktorí boli vypočutí ako svedkovia, zhodne potvrdili, že aj bez uvedenia tohto ďalšieho príjmu do žiadosti o poskytnutie úveru, by vzhľadom na doterajšie skúsenosti s obžalovanou ako úverovou dlžníčkou a tiež vzhľadom na interné predpisy spoločnosti, k poskytnutiu úveru došlo. To, že by splátky úveru boli pravdepodobne rozvrhnuté na dlhšie obdobie, nie je natoľko významným zistením, od ktorého by záviselo posúdenie, či ide o trestný čin alebo nie.

Zo skutkovej vety vyplýva, že údaj o vedľajšom príjme vo výške 40.000,-Sk mesačne sa ukázal ako nepravdivý a obžalovaná mala tento údaj poskytnúť s cieľom vylákať úver, ktorý nesplácala. Oproti tomuto konštatovaniu, ako už bolo uvedené, stoja vyjadrenia svedkov K.. T. a R. S. o tom, že aj pri neuvedení spomenutého príjmu by bol obžalovanej, ako opakovanej klientke úver poskytnutý.

Z vykonaných dôkazov je teda možné podľa názoru odvolacieho súdu prijať záver, že obžalovanou poskytnutý údaj o vedľajšom príjme, ktorý sa ukázal ako jediný sporný a problematický, nebol okolnosťou, od ktorej záviselo, či bude úver schválený alebo nie. Nemal teda reálny vplyv na úvahu poskytovateľa úveru o návratnosti finančných prostriedkov.

Prirodzene sa potom vynára otázka, aký je zmysel uvádzania údajov o vedľajších príjmoch, keď ich poskytovateľ úveru nepreveruje a navyše podľa vyjadrenia zodpovednej osoby, v tomto prípade nemal údaj o vedľajšom príjme zásadný dopad na úvahy o tom, či bude úver poskytnutý alebo nie. Pri skúmaní naplnenia skutkovej podstaty trestného činu úverového podvodu je však potrebné zdôrazniť, že samotné uvedenie nepravdivej okolnosti nezakladá automaticky trestnú zodpovednosť žiadateľa o úver, ale je potrebné súčasne skúmať, aký bola reálny vplyv takejto okolnosti na posúdenie podmienok poskytnutia úveru.

Opierajúc sa o vyššie uvedené úvahy dospel odvolací súd k záveru, že nie je možné v prípade obžalovanej E. F. konštatovať naplnenie obligatórných znakov skutkovej podstaty zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zákona. V posudzovanom prípade nemožno hovoriť o vylákaní úveru v dôsledku uvedenia do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru a spôsobení väčšej škody. Táto podmienka by bola splnená v prípade uvedenia nepravdivých alebo hrubo skreslených údajov v žiadosti o úver, prípadne zamlčania podstatných údajov, od poskytnutia ktorých by záviselo poskytnutie úveru. Zároveň by musel od počiatku existovať preukázateľný úmysel obžalovanej poskytnutý úver nesplácať. Pre prijatie takýchto záverov však neboli k dispozícii potrebné dôkazy.

V konkrétnej posudzovanej trestnej veci odvolací súd konštatuje, že na základe výsledkov dokazovania, ktoré bolo vykonané na hlavnom pojednávaní okresného súdu, možno ustáliť jednoznačný záver, že žalovaný skutok nie je trestným činom.

Rešpektujúc zásadu prezumpcie neviny, ktorá je upravená v ustanovení § 2 ods. 4 Tr. poriadku a ktorá vychádza z čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, je nutné záverom zdôrazniť, že nedokázaná vina má rovnaký dôsledok a význam ako dokázaná nevina a teda obžalovaný aj v danom konkrétnom prípade nemá povinnosť svoju nevinu dokazovať.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd rozhodol v súlade s § 321 ods. 1 písm. d/ Tr. poriadku o zrušení napadnutého rozsudku, pretože uznaním viny obžalovaného došlo k porušeniu Trestného zákona a na podklade správne zisteného skutkového stavu rozhodol sám o oslobodení obžalovanej Aleny Beránkovej spod obžaloby z dôvodu uvedeného v § 285 písm. b/ Tr. poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.